

Begrænsning af CO₂-udslip gennem planlægning

Den fysiske planlægning spiller en stor rolle for CO₂-udslippet i Danmark. Planlægningen er med til at bestemme, hvor og hvordan vi bor, og hvordan vi transporterer os. Derfor er det vigtigt, at både planlæggere og politikere deler viden om, hvordan planstrategier, kommuneplaner og lokalplaner kan bidrage til, at vi når klimamålene. Hent inspiration i hæftet "Klimamål og planlægning".

Af direktør Ellen Højgaard Jensen, Dansk Byplanlaboratorium

I 2030 er det målet, at vi skal have nået 70% reduktion og i 2050 skal vi være CO₂-neutrale. Heldigvis er der en række områder, hvor vi ved, at det batter at planlægge bæredygtigt. Og der er gode eksempler at hente i ind- og udland. Derfor har Byplanlaboratoriet netop udgivet et hæfte sammen med Den grønne tænketank Concito, Gate21 og Kommunalteknisk Chefforening. Hæftet, der er støttet af Realdania, beskriver en række konkrete

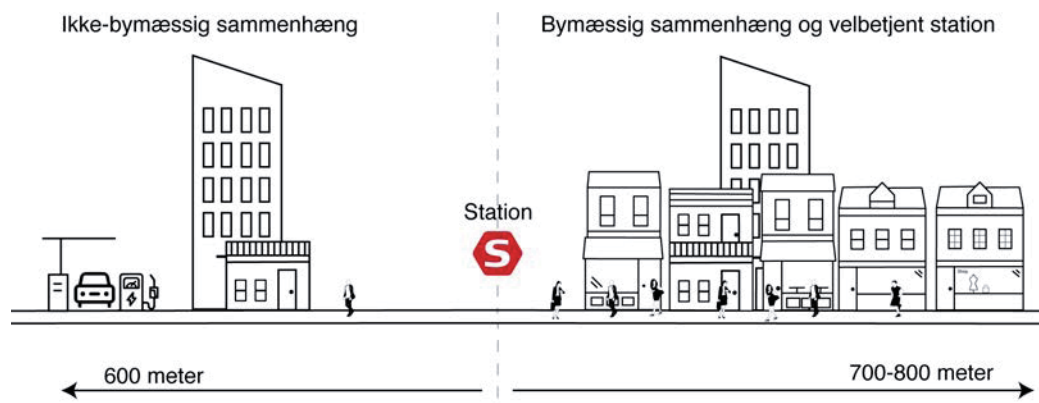
eksempler på god planlægning, der har klimaet i centrum samt 6 anbefalinger, der kan bruges som tommelfingerregler, når de nye byråd træder sammen.

Kollektiv trafik og knudepunkter

Den kollektive trafik er på mange måder nøglen til at få nedbragt den store CO₂-udledning, som stammer fra privatbilismen. Effekten af stationsnær lokalisering er velbelyst, det kan godt betale sig at udvikle byerne nær trafik-

knudepunkter i stedet for at udlægge nye parcelhuskvarterer og erhvervsområder, der primært betjenes af biler. Bæredygtig planlægning kan understøtte borgerne, så det bliver lettere at vælge at gå, cykle eller tage toget fremfor bilen – til gavn for både miljøet og folkesundheden. Det vil derfor være oplagt at planlægge for at fortætte og forbedre de stationsnære områder i byerne.

Tommelfingerregel: Så langt rækker stationsnærhedseffekten

Høj bykvalitet giver folk lyst til at gå længere.

Kilde: Peter Hartoft-Nielsen og Ida Reiter: "Trafikale effekter af stationsnær lokalisering i hovedstadsområdet 2017" Rapport nr. 1, BY og BANE-projektet, Aalborg Universitet, Campus København 2017.

I Høje Taastrup genbruger man både bystruktur og beton fra nedrevne boligblokke.

Genanvendelse af eksisterende byer og bygninger

Der er rigtig meget at hente ved at genbruge de eksisterende byer og bygninger. Rambøll har regnet ud, at man bruger 50 gange mere CO₂, hvis man river helt ned og bygger op igen i forhold til, hvis man genanvender den eksisterende bærende konstruktion.

I dag kan man ikke kræve det, men det skal man måske kunne planlægge for i fremtiden? Til gengæld kan man genbruge den bystruktur, der allerede findes. Fortætningen i Høje Taastrup er et eksempel på det. Her har man valgt at bygge tæt, hvor der i forvejen er et knudepunkt, og man har genanvendt materialer. I Taastrup har man ned-

revet 8 boligblokke i det almene område Taastrupgaard. Det er i sig selv ikke særlig bæredygtigt, men så har man genanvendt store dele af betonen i fundamentet til det nye rådhus. Det er på den måde, vi alle skal planlægge i fremtiden.

I Bodø i Norge har man siden 2018 arbejdet målrettet for en kompakt og grøn byudvikling. Der stilles blandt andet krav til bygningshøjder og bedre udnyttelse af boligmassen i centrum.

Byfortætning med kvalitet

Byfortætning er en klassiker i plan-sammenhæng. Når man bor tæt, så formindskes transportbehovet og generelt set bor man på færre m². Men det er vigtigt, at fortætningen udføres med kvalitet, så vi ikke ender med menneskefjendske CO₂-neutrale højhusbyer, hvor ingen har lyst til at bo. Det er netop den opgave, vi står

med lige nu. Derfor er det vigtigt at tænke helhedsorienteret. I hæftet er der eksempler fra blandt andet Bodø og Odense. Odense Kommune er opmærksom på både fordele og ulemper ved fortætning og lægger vægt på, at byfortætning med kvalitet kræver en stærk styring og detaljebevidsthed. I Bodø skaber højdeforskellene den luft, der skal til.

6 anbefalinger fra hæftet

1. Få byplaner og klimaplaner til at spille bedre sammen
2. Brug den eksisterende by
3. Overvej altid fortætning
4. Planlæg for større regionale sammenhænge
5. Samtænk trafikplanlægning og byplanlægning
6. Styrk bæredygtig adfærd

Læs meget mere på Byplanlaboratoriets hjemmeside, hvor der også vil komme Powerpoints, man frit kan bruge og sakse i, når de vigtige lokale diskussioner skal tages efter valget.